

Minnemarkering
10 år etter tsunamien i Stillehavet
Bygdøy

Jonas Gahr Støre
26 desember 2014

Deres Kongelige Høyheter
Utenriksminister
Kjære alle sammen,

Ti år etter katastrofen som rammet så mange og ødela så mye er vi samlet ved det kalde vannet innerst i Oslofjorden – som i dag og for alltid sømløst forbinder oss med det varmere vannet langs Thailand, Indonesia, India og Sri Lankas kyster.

Millioner av mennesker er samlet i ettertanke akkurat nå. Vi er blant dem.

Vi er sammen - og jeg vil takke støttegruppen som har lagt til rette for at vi kan samles her ved minnesmerket. Igjen møtes vi i fellesskap for å minnes de vi mistet - for å slå ring om de som ble skadet og preget – og for å være nær alle de som opplevde å miste; alle som har levet og lever med savn, sorg og smerte.

Når vi samles på denne måten kan vi uttrykke noe av det viktigste vi kan si til et annet menneske; du er ikke alene, vi ser deg, vi er sammen. Vi kan erfare visdommen i et gammelt ordtak fra Telemark: *Del sorgi halv. Del gleda dobbel.*

Noen ganger sier vi at tiden leger alle sår. Det gir mening. Men det er ikke helt sant. Det finnes sår som ikke leges og det finnes sår som ikke synes.

Allikevel gjør tiden noe med oss. Tiden gjør at sorgen endrer karakter. Det aller viktigste vi lærer er at vi sørger forskjellig, like forskjellig som vi er ulike som mennesker. Tar vi den lærdommen til oss kan vi møte sorgen med større trygghet, egen sorg og andres sorg, vi kan åpne oss og kjenne på sorgen slik den er, når den er der.

Derfor er denne kalde timen når året er på sitt mørkeste også en fin tid - og dette er et fint sted å stå godt sammen og vise hverandre omtanke, raushet og varme. Vi kan anerkjenne sorgen og smerten, i dag, som gjennom hver av de snart 4000 dagene som er gått – og inn i de mange dagene som skal komme.

I skumringen kan vi også se etter lysglimt av godhet og glede – som vi også kan dele.

Midt under katastrofen for ti år siden – da alt raste sammen – da så mye ble knust og ødelagt - da så vi også sterke sider i det enkelte menneske og i menneskers fellesskap.

Der bølgen feiet inn ble tusener rammet, men det var også tusener som hjalp til. Vi så og hørte om familier i lokalbefolkningen som fikk hele livsverk knust og som likevel viet seg til å hjelpe. Vi glemmer ikke historiene om nordmenn som reiste tilbake for å hjelpe de som måtte starte alt på nytt. Det ble knyttet nye og varige bånd.

Vi er blitt et reisende folk. Vi veves sammen med det som hender i alle verdens hjørner, slik det skjedde det den andre juledagen i 2004 – katastrofen ble nær fordi våre egne var der.

Fra hele Norge meldte folk seg for å hjelpe. Røde Kors sendte erfarne katastrofeteam, menn og kvinner forlot julefeiringen og dro i felten. Ekspertene fra mange etater gjorde det samme og fulgte etter. I dagene som fulgte opplevde vi en givervilje uten sidestykke – folk ga til nødhjelp og til gjenoppbygging.

Lokalsamfunn landet over mobiliserte for dere som kom hjem – og de som trengte hjelp. Og storsamfunnet gjorde sitt beste for å lære – av hva som hadde virket og ikke virket i møte med en så stor og dramatisk hendelse.

I dag gir det oss styrke å tenke tilbake på dette, at mennesker blir berørt, engasjert, vil ta medansvar - stille opp. Det er en kvalitet ved samfunnet vårt, en bærende del av tilliten vi har til hverandre – vi hegner om den fordi vi vet at den vil bli stilt på prøve igjen – og igjen.

Jeg håper dere som ble hardest og mest brutalt rammet føler vår omsorg.

Dagen i dag - denne stunden vi har sammen, tilhører først og fremst dere. Dere som var der. Dere som for alltid er merket. Dere som så brått mistet en eller flere som sto dere aller nærmest.

Vannet tok deres liv. I sanden er sporene etter katastrofen for lengst vasket bort. Men minnene om dem vi mistet bærer vi i våre hjerter for alltid.

Vi lyser fred over deres minne.